

SIRADA SOSYO-KÜLTÜREL KURAKLIK MI VAR?

Kuraklık tehlikesi kapıda... Uzmanlar sosyo-kültürel kuraklığın da başlayacağını belirtiyor. Sosyo-kültürel kuraklık nedir? Prof. Dr. Orhan Şen, Radyo Trafik ortak yayınında Gazeteci Özey Şendir'e çarpıcı açıklamalar yaptı.

Tüm Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de sıcaklık ortalamalarının ve yağışların azalması kuraklık tehlikesini artırıyor. Barajlardaki doluluk oranı azalıyor. Su kaynaklarının azalması tarımı da olumsuz yönde etkilerken Prof. Dr. Orhan Şen, sosyo-kültürel kuraklığın da kapıda olduğunu söyledi.

Gazeteci Özey Şendir ile İnce Ayar programı Radyo Trafik'te başladı. İlk programın konuklarından Meteoroloji Uzmanı Prof. Dr. Orhan Şen, kuraklık tehlikesine karşı önemli uyarılarda bulundu.

"Korktuğumuz başımıza geldi ve bu daha giriş bölümü..." diyen Şen, Nüfusun artmasıyla birlikte suya arzın arttığını, buna karşılık doğal kaynakların değişmediğine vurgu yaptı. Doğal kaynakların hor kullanıldığı sürece feryadın süreceğini söyleyen Prof. Dr. Şen, "Su yılı Ekim ayında başlar. Geride kalan 3 buçuk ay boyunca yüzde 50 daha az yağış almışız. Nisan'ın sonuna kadar açığı kapatmak için normalin üzerinde yağış almamız lazım. Bu sene biraz zor görünüyor. Geçtiğimiz Haziran ayında, Türkiye'de kışın ılık geçeceği söylendi ve bu gerçekleşti. Araştırmalar önümüzdeki ayların da ılık geçeceğini gösteriyor. Yani açığı kapatmamız mümkün görünmüyor." şeklinde konuştu.

BUHARLAŞMA KAYBI DA YÜKSELİYOR

Kış aylarında buharlaşma olmadığını hatırlatan Orhan Şen, "Mayıs ayıyla birlikte yüzde 25 oranında buharlaşma başlayacak. Biz buharlaşmayı önleyecek sistemleri kullanmıyoruz. Bu kayba bir de İstanbul özelinde yüzde 22-25 oranında borulardaki kaçaklar ekleniyor. Senelik yüzde 25 olan buharlaşma kaybı, küresel ısınmayla birlikte her geçen gün artıyor. Buharlaşma kaybı yüzde 30'lara yükseldi." ifadelerini kullandı.

"VARKEN SUYU KORUMAMIZ LAZIM"

Meteoroloji Uzmanı Prof. Dr. Orhan Şen, en pahalı suyun olmayan su olduğunu, varken o suyu korumamız gerektiğinin altını çizdi. Güneş enerjisi kolektörleri gibi sistemlerle mevcut suyun 4'te birinin kurtarılabilceğini aktaran Şen, deniz ve yağmur suyu arıtımlarının yapılabileceğini de bildirdi.

DAHA TEHLİKELİ BİR KURAKLIK: SOSYO-EKONOMİK KURAKLIK

Kuraklığın 4 çeşide ayrıldığını belirten Prof. Dr. Orhan Şen, şu ifadelerle en kötü senaryonun kapıda olduğunu söyledi:

"Kuraklığı 4 çeşide ayırabiliriz. Yağışın yetersiz olduğu meteorolojik kuraklık ve buna bağlı olarak yeryüzü sularının azaldığı hidrolojik kuraklık önde gelen kuraklıklardır. Tarıma yönlendirilecek suların azalması tarımsal faaliyetleri olumsuz yönde etkiler. Göremiyoruz ama tarımsal kuraklık da başladı. Sadece yağmurun yağmaması değil karın yağmaması da etkili. Kar yağmazsa toprak donar. İyi beslenemeyen, iyi nem alamayan tohum yeteri kadar dallanamaz. Bu da rekolteyi düşürür. Bu sene 5'te 3 oranında düşüş bekliyoruz. Bunu hasat mevsiminde göreceğiz. Çiftçi masrafını çıkaramayacak, böylece sosyo-ekonomik kuraklık görülecek."

ÖNLEM ALINMAZSA...

Radyo Trafik ortak yayınında İnce Ayar programında Özyay Şendir'e konuşan Meteoroloji Uzmanı Orhan Şen, merkezi ve yerel yönetimleri de uyardı. Şen, "Özellikle nüfusun yoğun olduğu büyük şehirlerimizin su yönetimini iyi yapması lazım. Stratejik planlarında iklim değişikliğini çok iyi analiz edip uygulama planlarına geçmeleri gerekiyor. Yoksa 5 sene sonra çok farklı şeyler konuşacağız. Tarımsal sulama konusunda farklı sistemlere ve az su gerektiren ürünlerin yetiştirilmesine geçiş yapılmalı. Bunları ithal edip, çok su gerektiren ürünleri dışarıdan alabiliriz." değerlendirmesinde bulundu.